

עפ"ג 8163/04/22 - עבד אלעזיז סרי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

21.6.2022

בפני כב' השופטים א' דראל, א' אברבנאל, ח' זנדברג

עפ"ג 8163-04-22 סרי נ' מדינת ישראל

המערער

בעניין: עבד אלעזיז סרי
ע"י עו"ד רמי עותמאן

נגד

המשיבה

מדינת ישראל
ע"י עו"ד יובל קדר

פסק דין

השופט א' דראל:

ערעור על גזר דין שניתן בבית משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' צימרמן, שופט בכיר) ביום 22.2.2022 בת.פ. 23476-06-18. בגזר הדין הושת על המערער עונש מאסר בפועל למשך 15 חודשים, מאסרים על תנאי וקנס בסכום של 40,000 ₪ או 200 ימי מאסר תמורתו.

כתב האישום

1. המערער הודה והורשע על-פי הודאתו בעבירה של אי הגשת דין וחשבון במועד, לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1960 (להלן: **פקודת מס הכנסה**), וכן בשלוש עבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה.

2. כעולה מכתב האישום המתוקן ומגזר הדין במהלך השנים 2011-2014, בעת שניהל עסק לשיפוצים, לא הגיש המערער לפקיד השומה דו"ח על הכנסותיו לשנת 2011 במועד, וזאת ללא סיבה מספקת. במעשה זה, כמפורט באישום הראשון, עבר המערער עבירה של אי הגשת דו"ח במועד, ופגע ביכולתו של פקיד השומה לשום את המערער שומת אמת.

על פי המתואר באישום השני, בכל אחת מהשנים 2012-2014 לא הגיש המערער לפקיד השומה דו"חות כנדרש בהתאם להוראות סעיף 131 לפקודת מס הכנסה, לא דיווח על הכנסותיו, לא ניהל ספרים כמתחייב מהוראות פקודת מס הכנסה והוראות מס הכנסה, כל זאת במרמה, ערמה ותחבולה.

במהלך תקופה זו הוציא המערער חשבוניות לחלק מלקוחותיו, אך חשבוניות אלו לא דווחו לפקיד השומה, סך החשבוניות שלא דווחו עמד על 1,765,585 ₪, כאשר כל אותו זמן לא נתן המערער חשבוניות מס בגין עבודות שיפוץ

לחלק מלקוחותיו, קיבל מלקוחותיו שיקים ללא שם המוטב, פרט את השיקים אצל נותני שירותי מטבע ולא דיווח אף על הכנסותיו בקשר עם סכומים אלה לפקיד השומה. סכום ההכנסה הכולל שהמערער לא דיווח עליו הוא 2,165,585 ₪.

ההליך בבית משפט קמא וגזר הדין

3. בטרם מתן גזר הדין הוגש לבית משפט קמא תסקיר של שירות המבחן. בתסקיר פורט מצבו המשפחתי, התעסוקתי והאישי של המערער, ותואר הרקע שנמסר לביצוע המעשים - מצוקה כלכלית. שירות המבחן ציין כי עשה ניסיון לסייע למערער בקידום הסדרת חובותיו ואולם הקשר עמו נותק. בסיכום התסקיר העריך שירות המבחן שקיימים גורמי סיכון להישנות העבירה, כאשר לצד זאת התרשם כי מדובר במי שהוא נעדר מעורבות פלילית בדרך כלל, ומבטא שאיפה לאורח חיים נורמטיבי ומתפקד. מכל מקום בשל ניתוק הקשר בין המערער לבין שירות המבחן, לא ניתנה המלצה טיפולית.

4. בגזר הדין קבע בית משפט קמא את מתחם העונש ההולם. בית המשפט עמד על הערך החברתי המוגן, הפגיעה בקופה הציבורית, בשוויון בנטל, ובתחושת השוויון, בין החייבים במס, וכפועל יוצא מכך ברווחת אזרחי המדינה. בכל הנוגע למידת הפגיעה, עמד בית משפט קמא על כך שהמדובר בפגיעה משמעותית, וציין כי מדיניות הענישה הנוהגת היא להטלת עונשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט התייחס לנסיבות ביצוע העבירה, וציין כי העבירות דורשות תכנון מוקדם, קלות לביצוע ומנגד קשות לאיתור ולתפיסה ותוצאתן גריעת סכום משמעותי מקופת המדינה. עוד הזכיר בית המשפט שהכשל אינו נקודתי, שכן העבירות נעברו לאורך פרק זמן ארוך יחסית, מבלי שהמחדל הוסר. המתחם שנקבע נע בין 8 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל בתוספת לעונשים נלווים.

5. באשר לעונש הראוי למערער בתוך המתחם הזכיר בית המשפט את מצבו הכלכלי הקשה של המערער, מצבו המשפחתי המורכב, והנסיבות שהביאו אותו לבצע את העבירות על רקע החובות הרבים והאיומים שקיבל. שיקולים נוספים שבית המשפט הזכיר היו היעדרו של עבר פלילי, קבלת אחריות והבעת חרטה, וכן חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום. מסקנת בית המשפט הייתה כי יש למקום את עונשו של המערער מתחת לאמצעו של המתחם אך בסמוך לו, ודן אותו לעונשים שפורטו לעיל.

עיקרי הטענות

6. בא כוח המערער מבקש להתערב בגזר הדין ולהקל בעונשו של המערער. נטען כי עונשו של המערער חמור באופן קיצוני ולא ניתן בו ביטוי לנסיבות האישיות, שמצדיקות הקלה משמעותית בעונשו, תוך סטייה מהענישה הנוהגת בעבירות אלה. בא כוח המערער הדגיש כי המערער עבד והתפרנס, והמדובר באי תשלום מס ולא בהוצאות חשבוניות פיקטיביות. נוסף על כך, בא כוח המערער הדגיש את חלוף הזמן בין האירועים לבין הגשת כתב האישום (ארבע שנים) וטען כי בשל העיכוב לא ניתן היה להגיש את הדוחות בשל העדרם של מסמכים. כמו-כן ציין כי נוכח הקנס שהוטל, שהמערער אינו יכול לעמוד בו, המדובר למעשה בעונש מאסר למשך 21 חודשים (שכן כנגד קנס של 40,000 ₪ נקבע עונש מאסר של 200 ימים). לדידו של בא כוח המערער אין כל הצדקה למקום את עונשו של המערער באמצע המתחם אלא בתחתיתו, נוכח חלוף הזמן. בסיכום טענותיו ביקש בא כוח המערער להפחית מעונש המאסר של המערער, כך שיבוצע בעבודות שירות, וכן לפרוס את הקנס לתשלומים בגובה של 2,000 ₪ לחודש.

7. בא כוח המשיבה ביקש לקיים את גזר הדין מטעמיו. הוא התייחס לעיכובים בהגשת כתב האישום, וציין

כי העיכובים בניהול ההליך עצמו הם בעטיו של המערער. בא כוח המשיבה הדגיש את אי הסרת המחדל לטען כי המדובר בשיקול רלוונטי למיקום עונשו של המערער בתוך המתחם. בכל הנוגע לתקופת המאסר חלף הקנס - נטען כי הקנס הוא בסכום נמוך יחסית, וכך נעשה איזון, אך הבהיר כי המשיבה לא תתנגד לשינוי היחס, ככל שבית המשפט ימצא כי כך נכון לנהוג.

דין והכרעה

8. דין הערעור על רכיבי גזר הדין, למעט משך המאסר חלף קנס, להידחות. התערבותה של ערכאת הערעור בגזר הדין שקבעה הערכאה הדיונית, מצומצמת, ושמורה למקרים שבהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית או במקרים שבהם העונש שהושת חורג באופן ניכר ממדיניות הענישה הראויה או המקובלת בנסיבות דומות (ר' ע"פ 2733/20 **בשיר אבו זיאד נ' מדינת ישראל**, פסקה 17 (24.10.2021); ע"פ 1816/18 **מחמוד חלו נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (16.10.2018); ע"פ 5559/16 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פסקה 12 (4.8.2016)).

9. לא מצאנו כי נפלה מלפני בית משפט טעות או כי חרג באופן ניכר ממדיניות הענישה הראויה או המקובלת בנסיבות דומות. זאת ועוד, עבירות הכרוכות בהימנעות מדיווח על הכנסות, הן עבירות שקל לבצען, וקשה לחשוף את המבצעים. במצב דברים זה, יש לבכר את שיקולי הרתעה והאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיהם האישיות של מבצעי העבירה (ר' ע"פ 9053/20 **ריקי כהן נ' מדינת ישראל**, פסקאות 17-18 (22.3.2021); רע"פ 9004/18 **מאיר יצחקי נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 (31.12.2018)).

10. איננו מתעלמים מפרק הזמן שחלף, ואף לא מהודאת המערער ומהבעת החרטה מצדו. עם זאת, נוכח כל האמור, ובהינתן כי המחדל לא הוסר, וכי המדובר בסכום משמעותי, לא מצאנו כי בית משפט קמא טעה בקביעת המתחם ובמיקום עונשו של המערער באמצע המתחם. לא קמה עילה להתערבותנו בעונש שהושת על ידי בית משפט השלום.

11. עם זאת, משך המאסר חלף קנס נראה חורג מגדר הסביר ומצדיק התערבות, שכן המדובר בפרק זמן ממושך יחסית. לפיכך אנו מעמידים את תקופת המאסר חלף הקנס על 3 חודשים (במקום 200 ימים).

סיכום

12. על יסוד האמור, אנו דוחים את הערעור, למעט באשר לפרק הזמן שבו ישהה המערער במאסר חלף הקנס. נוסף על כך, אנו מאפשרים את תשלום הקנס ב- 10 תשלומים שווים של 4,000 ₪, שהראשון בהם ישולם עד ליום 1.10.2022 והאחרים לא יאוחר מה-1 לכל חודש שלאחר מכן.

13. המערער יתייצב למאסרו בבית המעצר ניצן ביום 5.9.2022 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. יש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של

שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336 וכן להתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציווד הראשוני
שניתן להביא בעת ההתייבבות.

ניתן היום, כ"ב בסיון, התשפ"ב, 21.6.22, במעמד המתייבבים.

חיה זנדברג, שופטת

אלי אברבנאל,
שופט

ארנון דראל, שופט